

ХИБРИДНИ АГРОЕКОЛОГИЧНИ СХЕМИ, РАЗРАБОТЕНИ НА МЕСТНО НИВО - БЪРЕН, ИРЛАНДИЯ

МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ:

Регион Бърен, Ирландия

СИСТЕМА НА ЗЕМЕДЕЛИЕ С ВПС:

Екстензивна зимна паша във варовикови пасища на крави с бозаещи телета.

ОБХВАТ:

Приблизително 450 фамилни ферми, ползващи земеделски земи с висока природна стойност (ВПС) на площ от 30 000 хектара.

КЛЮЧ КЪМ УСПЕХА:

Създаване на опростени, но ефективни схеми за подпомагане на земеделските стопани за постигане на ясно определени екологични резултати.

ОПИСАНИЕ НА ИНОВАЦИЯТА

Успехът на проекта „BurrenLIFE“ 2005 - 2010 по Програма „Life+“ за подпомагане по различни агроекологични (АЕ) схеми, събраните данни и създадените партньорства са предпоставка Министерството на земеделието, храните и морската промишленост (МЗХМП) и на службата "Национални паркове и опазване на дивите животни" (НПОДЖ) да обединят усилията си за разработване на нова програма за устойчиво земеделие, която да обхваща 15 000 хектара от региона Бърен. МЗХМП осигурява годишен бюджет от 1 млн. евро, а НПОДЖ финансира назначаването и работата на специален местен екип от 4 души в продължение на 6 години (2010-2015 г.).

Подходът за прилагане на хибридни АЕ схеми на програма "Бърен", предлага гъвкавост, фокусиране върху резултатите и подкрепа на земеделски стопани за постигане на конкретни цели, свързани с опазването на околната среда. Хибридните АЕ схеми комбинират два подхода - единият подпомага определени дейности за решаване на екологичните предизвикателства, а другият насърчава постигане на конкретни резултати.

Програмата "Бърен" съдържа две основни мерки, които са тясно свързани и съчетават подпомагането на целенасочени конзервационни дейности и прилагането на добри управленски практики, водещи до подобряване на резултатите във фермата:

- ▶ **Мярка 1** - годишният "работен бюджет" по проекта се разделя между всички участници на база на площите с висока природна стойност (ВПС) на стопанството. Конкретните агро-екологични дейности се избират от земеделския стопанин, за да отговарят на неговите нужди. Консултантът на земеделското стопанство представя тези дейности на местния екип по програмата за одобрение. Плащането (25-75% от стойността на извършените дейности) се извършва след приключване на одобрените дейности.
- ▶ **Мярка 2** - Консултантът на земеделското стопанство оценява ежегодно "състоянието на околната среда" във всяко поле с ВПС във фермата. Оценяването става по скала (1-10), проверява се от местния екип за прилагане на програмата и се използва за изчисляване на "плащането за екологични резултати" на земеделския стопанин. За изключителни оценки от 9 и 10 има по-високи допълнителни плащания, а за оценки, по-ниски от 5, допълнителни плащания не се предоставят.

ПРИНОС НА ИНОВАЦИЯТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО С ВПС

- ▶ 6 млн. евро преки инвестиции в местната земеделска икономика (2010-2016 г.) и видимо и измеримо подобрене на състоянието на околната среда. Положителното въздействие върху околната среда се демонстрира чрез анализ на годишните оценки за "екологично здраве" на 1 000 парцела в 160 стопанства: средният резултат през 2010 г. е 6,61, а през 2015 г. нараства до 7,37. Високото въздействие на програмата води до разширяването ѝ до 450-500 земеделски стопани през периода
- ▶ 2016-2022 г. и допринася за включването на специална мярка от 70 млн. евро за местни АЕ схеми в ирландската ПРСР.
- ▶ Значително подобрене в инфраструктурата на земеделските земи с ВПС - ремонтирани са 112 км каменни огради, изградени са 440 нови водни резервоара, премахване на храстите от 164 м пътеки и др.
- ▶ Подобро е управлението на над 15 000 ха приоритетни местообитания на земи с ВПС.

ОСНОВНИ ФАКТОРИ ЗА УСПЕХ

Основните фактори за успех са:

- ▶ Доверие към местния екип на програмата за разработване на подход, основаващ се на потребностите на земеделските производители;
- ▶ Разработване на адаптирана програма, с конкретни цели и идеи, обвързани с резултатите;
- ▶ Подпомагане на традиционните земеделски практики за подобряване на управлението на земеделските земи с ВПС в Бърен;
- ▶ Предоставяне на насоки и обучение на земеделските стопани и съветниците;
- ▶ Работещи партньорства и сътрудничества;
- ▶ Гъвкавост и постоянно адаптиране на програмата към промените в заобикалящата среда

ПОУКИ

- ▶ Финансовата подкрепа за реални резултати, насърчава и стимулира земеделските стопани да повишат екологичния статус на стопанството си, като едновременно с това им дава възможност да адаптират агро-екологичните схеми към условията на собствената си ферма.
- ▶ Не винаги плащанията, основаващи се само на резултати, са достатъчни, за да се справят земеделските стопани с предизвикателствата, свързани със стопанисването на земи с ВПС - често пъти е необходимо и допълнително финансиране или използването на хибридни агро-екологични схеми.
- ▶ Добре разработеният подход и изчислените плащания, базирани на резултати, могат да осигурят много по-добро съотношение цена - качество и да доведат до реални резултати.
- ▶ Подходът за прилагане на хибридни агро-екологични схеми може да бъде адаптиран и възпроизведен, за постигането на редица екологични цели и в други условия.

За повече информация и контакти:

Сдружение за териториален и екологичен просперитет (СТЕП)

гр. София, Младост 1, ул. „Акад. Андрей Сахаров“ №11, офис 21
ел. поща: step_ngo@abv.bg, тел: +359-898 563647

Янка Казакова, координатор на проект HNV-Link, ел.поща: yanka.kazakova@gmail.com

Вяра Стефанова, координатор „Район на знанието“, ел. поща: v.stefanova65@gmail.com

www.step-bg.bg; www.facebook.com/STEP.BULGARIA

Отказ от отговорност: Публикацията е създадена от Сдружение за териториален и екологичен просперитет (СТЕП) по проект HNV-Link и представя гледната точка на авторите. Изпълнителната агенция за научни изследвания не носи отговорност за никое възможно използване на съдържаната в него информация.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на програмата на ЕС за научни изследвания и иновации Хоризонт 2020 по грантово споразумение № 6963911